

14.04.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**14 Nisan 2021
Çarşamba**

14.04.2021

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

14 Nisan 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

— 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik

— Elektrikli Skuter Yönetmeliği

— Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkında Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

— COVID-19 Kapsamında Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler ile İlgili 2021/8 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 24/2/2021 Tarihli ve 2018/27304 Başvuru Numaralı Kararı

İlk 20'nin piyasa değeri kaybı 80.6 milyar lira

Türkiye'nin en değerli ve köklü şirketleri 19 Mart'tan bu yana Borsa İstanbul'da büyük kayıplar yaşadı. BİST100'de işlem gören piyasa değeri en yüksek 20 şirketin 16 işlem günündeki kaybı 80.6 milyar lira olurken piyasa değeri en fazla düşen şirket Garanti Bankası oldu.

Borsa İstanbul BİST100 endeksinde piyasa değeri en yüksek 20 şirket 19 Mart'tan bu yana zor günler yaşıyor. 19 Mart'ta ilk 20 şirketin toplam piyasa değeri 707 milyar 760 milyon 787 bin lira iken 12 Nisan itibariyle yüzde 12,85'lik kayıpla 627 milyar 146 milyon 708 bin liraya geriledi. 19 Mart itibariyle Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri yaklaşık 1 trilyon 890 milyar lira iken yine 12 Nisan'da bu rakam 1 trilyon 705 milyar liraya indi. Toplam kayıp yüzde 9,78 yani 80.6 milyar lira olarak hesaplandı. Borsa İstanbul BİST100 endeksi ise 19 Mart'tan bu yana yüzde 10 geriledi.

Borsa İstanbul'da yabancıların sert çıkışı yaptığı 19 Mart'tan 12 Nisan'a bu durumdan en fazla etkilenen şirketler Türkiye'nin en büyük şirketleri oldu. 19 Mart'ta borsada payı yüzde 45,08 seviyesinde olan yabancı yatırımcının payı da dün itibariyle yüzde 42,40'a indi. Yabancıların tercih ettiği Türkiye'nin en büyük şirketlerinin hisseleri ise sert satış yiyerek piyasa değerinde geriledi.

En sert kaybı Garanti Bankası yaşadı

BİST100'de işlem gören piyasa değeri en yüksek 20 şirket arasında bu dönemde en fazla kayıp yaşayan ise yüzde 33,84'lük piyasa değeri erimesiyle Garanti Bankası

oldu. Garanti Bankası'nın 19 Mart'ta 37.2 milyar lira olan piyasa değeri 12 Nisan'da 27.8 milyar liraya indi. Garanti Bankası'nın piyasa değeri 9.4 milyar lira eridi. İkinci sırada ise piyasa değeri yüzde 28,02 azalan Yapı Kredi Bankası geliyor. Yapı Kredi Bankası'nın 19 Mart'ta 22.3 milyar lira olan piyasa değeri 12 Nisan'da 17.4 milyar liraya düştü. Piyasa değerindeki kayıp 4.9 milyar lira oldu.

Üçüncülük ise Akbank'ta. Akbank'ın 16 işlem gününde piyasa değeri kaybı yüzde 25,96. Ve 19 Mart'ta piyasa değeri 30.7 milyar lira olan bankanın 12 Nisan itibariyle piyasa değeri 24.4 milyar dolara indi. 6.3 milyar liralık bir kayıp yaşandı.

Ford Otosan'da 15.6 milyar liralık erime

Dördüncü sırada ise son aylarda en yüksek piyasa değerine ulaşan Ford Otosan geliyor. Ford Otosan'ın 19 Mart'ta 80.1 milyar lira olan piyasa değeri 12 Nisan'da 64.5 milyar liraya indi. Yüzde 24,13 düşüş ve 15.6 milyar liralık erime görüldü. Ford Otosan bu piyasa değeri kaybına rağmen yine BİST100'de piyasa değeri en yüksek şirket olmaya devam ediyor.

Koç Holding sert satış yiyen beşinci büyük şirket. Yüzde 23,6'lık kayıp yaşayan Koç Holding'in piyasa değeri de 16 işlem gününde 58.1 milyar liradan 47 milyar liraya kadar indi. Holding piyasa değerinden 11.1 milyar lira kaybetti.

Sabancı Holding 19 Mart'ta 20.3 milyar liralık piyasa değerine sahipti. 16 işlem günü sonrasında holdingin piyasa değerinde gerileme yüzde 20,65 ve bu 3.5 milyar liralık kayıp anlamına geliyor. Türk Telekom hisseleri ise yüzde 19,66 kayıp yaşandı. 19 Mart'ta Türk Telekom'un piyasa değeri 26.8 milyar lira iken 12 Nisan'da 22.4 milyar liraya indi. Kayıp 4.4 milyar lira oldu. Bankalardaki satış İş Bankası ile de devam etti. Bankanın 19 Mart'ta 25.7 milyar lira olan piyasa değeri 12 Nisan'da 21.5 milyar liraya indi. Yüzde 19,62'lik yani 4.4 milyar liralık kayıp var.

Tüpraş 25.2 milyar liralık piyasa değerini 16 işlem günü sonrasında 21.7 milyar liraya indirdi. Kayıp yüzde 15,6 seviyesinde. Yılın ilk üç ayında yabancı yatırımcının en çok tercih ettiği hisse olarak öne çıkan Türk Hava Yolları'nda ise yüzde 15,2'lik erime yaşandı. THY'nin piyasa değeri 19 milyar liradan 16.5 milyar liraya indi.

Yabancı kurumların tavsiye listesinde

Öte yandan ilk 20 şirkette yaşanan değişime karşın yabancı kurumların şirket hisselerine yönelik tavsiye raporları da gelmeye devam ediyor. Credit Suisse 8 Nisan'da yayınladığı raporda Ford Otosan, Yapı Kredi Bankası, İş Bankası için nötr tavsiyesi verirken Garanti Bankası ile Akbank için endeks üstü getiri tavsiyesinde bulundu. HSBS ise 5 Nisan'daki raporunda Aselsan için al tavsiyesi verdi. Goldman Sachs ise 25 Mart'tari raporunda Şişecam, Sabancı Holding, THY, Bim Marketleri için al tavsiyesi vermişti. HSBC'nin de aynı günkü raporunda Koç Holding, Erdemir, Sabancı Holding, İş Bankası, Türk Telekom ve Turkcell için al tavsiyesinde bulunmuştu.

Yerli yatırımcılar ise daha çok halka arz hisselerine yatırım yapmayı seçiyor. Son dönemlerdeki halka arzlarla yerli yatırımcıların sayısı 2.5 milyonu aştı.

Piyasa değerini tek artıran Erdemir oldu

Borsa İstanbul BİST100'de işlem gören ve piyasa değeri en yüksek ilk 20 şirket arasında piyasa değerini bu dönemde tek artıran şirket ise Ereğli Demir Çelik oldu. Erdemir'in piyasa değeri 57.2 milyar liradan 57.4 milyar liraya çıktı. Yüzde 0,37'lik artış var. 210 milyon liralık piyasa değeri artışı yaşandı. Daha az kayıp yaşayanlar arasında ise yüzde 0,16 ile İskenderun Demir Çelik ve yüzde 1,69 ile Sasa Polyester bulunuyor.

Risk İştahı Endeksi'nde gerileme

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından yatırımcı portföy değişimlerine dayanarak hesaplanan Yatırımcı Risk İştahı Endeksi, 9 Nisan ile biten haftada 27,57 olarak hesaplandı. 19 Mart'ta 41.22 seviyesinde olan tüm yatırımcılar için risk iştahı endeksi 9 Nisan itibariyle 28 değerine geriledi. Risk iştahı endeksi bu dönemde en fazla ise 2 Nisan haftasında 19.02'yi gördü. 9 Nisan itibariyle risk iştahı endeksinde yılbaşına göre değişim yüzde 40,85 oranında gerileme olurken bir ay öncesine göre yüzde 31,17, üç ay öncesine göre yüzde 49,80, geçen yılın aynı haftasına göre ise yüzde 7,10'luk düşüş yaşandı. Yabancı yatırımcılarda 19 Mart'ta 39.15 seviyesinde olan risk iştahı endeksi de 9 Nisan itibariyle 21'e indi. Yılbaşına göre yüzde 51,68'lik, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,55'lik, bir ay öncesine göre ise yüzde 40,26'lik gerileme gözlemlendi. Yerli gerçek kişi yatırımcıların risk iştahı endeksi ise 9 Nisan'da 39 olarak hesaplandı. 19 Mart'ta yerli gerçek kişi yatırımcılarının da risk iştahı endeksi 51.17 seviyesindeydi. 9 Nisan'da yerli gerçek kişi yatırımcılarının risk iştahının yılbaşına göre kaybı yüzde 28,4, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,72, bir ay öncesine göre ise yüzde 19,46 oldu.

Canikli'nin rezerv açıklaması tepki çekti: Ekonomiye kimsenin güvenmediğini itiraf etti

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Canikli'nin '128 milyar dolar nerede?' sorusuna verdiği cevap tepkilere neden oldu: Ne yerli, ne yabancı... Hiç kimsenin TL'ye ve ekonomiye güvenmediği ancak böyle güzel özetlenebilir.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Nurettin Canikli, muhalefetin Merkez Bankası'nın döviz rezervine ilişkin '128 milyar dolar nerede?' sorusuna sosyal medya hesabı üzerinden cevap verdi.

Canikli, "128 milyar doların 36 milyar doları ile altın ithal edilmiştir ve bu altınlar Cumhuriyet Altını, bilezik ve benzeri yatırım aracı olarak Türk halkının evindedir. 75 milyar doları Türkiye'deki bankalarda gerçek ve tüzel kişilerin hesaplarında durmaktadır. Özel sektör 43 milyar dolarlık yurtdışına olan döviz borcunu ödemiş. Yabancı portföy yatırımcı 12 milyar dolar satın alarak yurtdışına çıkarmıştır" dedi.

Canikli'nin yatırımcıların ekonomiye güvenmediğinin itirafını da içeren paylaşımlarına ekonomistler ve politikacılar tepki gösterdi.

İşte o tepkiler:

İktisatçı Prof. Dr. Yalçın Karatepe: Ne yerli, ne yabancı... Hiç kimsenin TL'ye ve ekonomiye güvenmediği ancak böyle güzel özetlenebilir.

Ekonomist Uğur Gürses: 'Yurттаşlar TL'den kaçıp altın ve başka ülkelerin bastığı paralara yöneldi; biz de onların bu milli paradan kaçışına dövizde tanzim satış yaparak yardımcı olduk' mealindeki bir açıklama siyaseten çok kötü. 'Ekonomi politikasında hatalı bir dönemdi' demek daha az incitici olurdu.

CHP İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan: Sayın Canikli daha önce bir arkadaşınıza uzun uzun anlattım... Detay için o cevaplara bakınız... Size tek söyleyeceğim... Madem bu kadar basit... Şu 128 Milyar Doları aynı basitlikte geri koyunuz... Bakalım o zaman kur, faiz ve enflasyon nerelere çıkıyor... Selamlarımla...

Gelecek Partisi Ekonomi Politikaları Başkanı Kerim Rota: Yakın zamana kadar bu bilgi setiyle bakanlık yapmış beyefendiye Türkiyenin döviz rejiminin "para kurulu" veya "kur çıpalaması" olmadığını ilk hatırlatacak @e507 mi @VeFinans mı olacak ?

DEVA partisi Kurucular Kurulu Üyesi Ömer Rifat Gencal: Bilmemek değil öğrenmemek ayıptır. Türkiye'nin dalgalı kırı rejimine geçişi 2001 Şubat ayıdır. Dalgalı kur rejiminde merkez bankalarının kur seviyesi ile ilgili bir taahhüdü yoktur. Yani piyasa fiyatından talep edene döviz satmaz.

Döviz müdahalesi yapacağında da bunu şeffaf bir şekilde kurula dayalı yöntemlerle yapar. Uzun uzun yaptığınız açıklamaların boşa gitmemesi için bütünselliği bozacak yalan yanlış bilgi içermemesi gerekir.

Kaldı ki Sn. Canikli bu dövizlerin doğrudan Merkez Bankasınca ihale ve doğrudan müdahale yöntemi ile satılmadığını da itiraf ediyor. Bunun da ayrıca sorgulanması gerektiği açıktır.

CANIKLI NE DEDİ?

AK Partili Nurettin Canikli, muhalefetin eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak döneminde Merkez Bankası rezervlerinden harcandığı öne sürülen 128 milyar dolar ile ilgili "128 milyar dolar nerede?" sorusuna sosyal medya hesabından cevap verdi.

Canikli, Twitter hesabı üzerinden "30 milyar doları ithalatçılar satın almış. 2019 ve 2020 yıllarında toplam 36 milyar dolarlık altın ithalatı gerçekleştirildi. 75 milyar doları Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişiler tarafından satın alınmış. Yani 75 milyar dolarlık TL cinsinden hesaplarını dolara çevirmişler. Bu 75 milyar dolar Türkiye'deki bankalarda hesaplarda durmaktadır" açıklamasında bulundu.

14.04.2021

Canikli Őunları söyledi:

128 milyar doların 36 milyar doları ile altın ithal edilmiştir ve bu altınlar Cumhuriyet Altını, bilezik ve benzeri yatırım aracı olarak Türk halkının evindedir.

75 milyar doları Türkiye'deki bankalarda gerçek ve tüzel kişilerin hesaplarında durmaktadır.

Özel sektör 43 milyar dolarlık yurt dıŐına olan döviz borcunu demiŐ.

Yabancı portföy yatırımcı 12 milyar dolar satın alarak yurtdışına çıkarmıştır.

Orta Asya'dan dönen Türk TIR'ları Rus duvarını aşamıyor

Rusya sınırında günlerdir bekletilen TIR'ların oluşturduğu kuyruk 40 km'yi aştı. Rus yetkililerin siyasi gerginliğin faturasını nakliyecilere kestiğini düşünen sektör temsilcileri hükümetten alternatif koridor oluşturmasını istiyor.

Nakliyecinin Orta Asya'dan Türkiye'ye dönüş yolculuğu çileye dönüştü. Binlerce Türk TIR'ı, haftalardır Rusya'dan Gürcistan'a geçmek için sınırda bekliyor. Bu iki ülke arasındaki Vladikavkaz Sınır Kapısı'nda bekleyen araçların oluşturduğu kuyruk 40 km'yi aştı. Ağırlıklı olarak pamuk, gıda, PWC, bakır ve çinko gibi ithalat yükünü taşıyan 3 binden fazla TIR, 25 günü aşkın süredir Rus sınırını aşamıyor. Rus yetkililerinin siyasi gerginliğin faturasını nakliyecilere kestiğini ve Türk araçlarını kasıtlı olarak beklettiğini öne süren sektör temsilcileri, hükümete alternatif koridor oluşturulması çağrısında bulundu.

Pandemi öncesi Orta Asya ülkelerine karayolu ihracat taşımalarının yüzde 90'ı İran üzerinden yapılıyordu. Ancak Türkmenistan'ın kapıları kapatması nedeniyle Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan ve Kazakistan'a İran üzerinden taşıma yapılamıyor. Bu nedenle Türk taşımacılar Gürcistan üzerinden Azerbaycan'a geçip oradan Kazakistan'a gidiyor. Ancak Azerbaycan, araç başına 500 dolardan fazla ek ücret aldığı için nakliyeciler çoğunlukla Gürcistan-Rusya-Kazakistan üzerinden Orta Asya'ya geçmeyi tercih ediyor. Orta Asya'dan dönüşte Kazakistan'dan Rusya'ya geçerken şoförlerin kullandığı iki ayrı yol bulunuyor. Yollardan birini ağırlıklı olarak Rus, Gürcü ve Ermeni şoförler kullanıyor. Türk sürücüler ise diğer yolu kullanıyor.

İşte bu iki yol Rusya'nın Vladikavkaz Sınır Kapısına yaklaşırken birleşiyor. Yolun birleşmesinden sonra ise kontrol tamamen Rus polislerinin eline geçiyor. DÜNYA'ya konuşan Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) yetkilileri, Türk şoförlerin geldiği istikametten günde en fazla 30 aracın geçmesine izin verilirken, Rus, Ermeni ve Gürcü şoförlerin kullandığı yoldan gelen araçlardan günde 500'e kadar geçiş izni verildiğini aktardı.

Bölgede Türkiye'ye dönmek için bekleyen şoförlerden biri olan Selahattin Kaçuru, Türk sürücülerin bölgede yaşadığı mağduriyeti şöyle anlattı: "Haftalardır Rusya sınırında çok sıkıntı yaşıyoruz. Bekleyen araç sayısı 3 bini geçti. 29 gündür burada bekleyen araç var. Banyo ve lavabo gibi en temel insani ihtiyaçlarımızı karşılayamaz hale geldik. Yemek konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Rusya daha önce uçak krizinde olduğu gibi yine siyasi gerginliğin faturasını nakliyecilere kesti. Türk araçlarını kasıtlı olarak bekletiliyor. Bu konuda hükümetimizden destek bekliyoruz" dedi.

"Hükümet, Azeri ve Afgan yetkililerle görüşebilir"

Alternatif koridor oluşturulması çağrısı yapan Kaçuru, sektörün taleplerini şöyle özetledi: "Azerbaycan araç başına yaklaşık 500 dolar ekstra para aldığı için mecburen Rusya güzergâhını kullanıyoruz. Hükümetimiz, Azerbaycan yetkilileri ile görüşüp en azından bu geçiş ücretlerinin bir defaya mahsus kaldırılmasını sağlayabilir. Diğer yandan Afgan yetkililerle görüşülüp Özbekistan-Afganistan- İran-Türkiye şeklinde bir alternatif koridor oluşturulabilir."

Bölgedeki Müslüman halk su ve yemek getiriyor

Bölgede yaşayan Çeçen, Dağıstanlı ve İnguş Müslümanlar Türk şoförlere su ve gıda yardımında bulunuyor. Özellikle Ramazan'ın başlamasıyla gece 3'te bile oruç tutan şoförlere su ve yemek getirenlerin olduğu aktarıldı. Türk şoförlerden Mehmet Şerif Hacıoğlu, "Buradaki Müslüman halkın bize gösterdiği misafirperverliği dünyanın hiçbir yerinde görmedik" dedi.

Pandeminin 3. dalgası genç-yaşlı dinlemiyor

Birçok ülkeyi etkisi altına alan COVID-19 pandemisinde 3. dalga ilk dalgaların aksine daha fazla insanı etkiliyor. Yeni dalgada gençlerin hastaneye yatma oranı artıyor.

COVID-19 pandemisi, ülkelerin aşılama hızına veya açıkladıkları teşvik paketlerine bakılmaksızın tüm dünyada ilk dalganın aksine çok daha fazla genç insanı etkilemeye başladı. Pandeminin başında dikkatsizlikleriyle hastalığı aile büyüklerine bulaştırmasından şikayet edilen gençler de kendini hastanede buluyor. Birçok ülkede hastanede yoğun bakımlarda yatan genç nüfusun artışta olduğu belirtiliyor. ABD, Brezilya, Fransa ve Kanada bu ülkelerden bazıları.

Kanada'da sağlık yetkilileri yeni varyantlar nedeniyle üçüncü dalganın genç insanların hastalığı eskisinden çok daha ağır geçirdiğini belirtiyor. Haftasonu toplam vaka sayısı 1 milyonu geçen ülkede Ontario kentinin yoğun bakımlarındaki hastaların neredeyse yarısının 60 yaşın altında olduğu duyuruldu. Toronto'da acilde görevli Dr. Kashif Pirzada "Artık yoğun bakımları 30'lu, 40'lu ve 50'li yaşlardakiler doldurmaya başladı" diyor. Aşılama da yaşlı insanların önceliklendirilmesi ve varyantların ilk dalgaya göre çok daha hızlı yayılması ise işleri daha da zorlaştırıyor ve sağlık sistemleri üzerindeki yükü tekrar artırıyor.

ABD'de de vakaların tekrar hızlı artışa geçtiği Michigan eyaletinde 20 ila 39 yaş arası kişilerde görülen günlük COVID-19 vaka sayıları rekor düzeye yükseldi. 19 yaş ve altındaki çocuklarda da rekor vaka sayılarının görüldüğü, sadece bir ay öncesine

14.04.2021

göre bu grupta görülen vaka sayısının üçe katlandığı belirtiliyor. Epidemiyologlar okullardaki spor faaliyetlerinin bulaşmanın ana kaynağı olduğunu belirtiyor.

Brezilya'da yoğunbakımdaki gençlerin oranı yüzde 52,2'ye ulaşırken, Fransa da geçtiğimiz haftalarda 50 yaş altı vakaların yoğun bakımdaki oranının yüzde 50'ye yaklaştığını duyurmuştu.

J&J aşısı da pıhtı nedeniyle durdurulabilir

AstraZeneca'da yaşanan pıhtı sorunlarının Johnson & Johnson aşısında da olabileceği düşünülüyor. ABD İlaç ve Gıda Otoritesi FDA tek dozluk Johnson & Johnson (J&J) COVID-19 aşısının kan pıhtılaşması vakalarının incelenmesi süresince askıya alınmasını tavsiye etti. FDA'den yapılan açıklamada ABD'de Johnson & Johnson aşısı olan 18 ila 48 yaşları arasında altı kişide nadir görülen kan pıhtılaşma sorunu meydana geldiği ve bunun aşıyla bağlantısının araştırıldığı belirtildi. FDA verilerine göre 12 Nisan itibarıyla ABD'de 6,8 milyon kişi Johnson & Johnson aşısı oldu. Ayrıca aşı tedarikinde sorunlar yaşayan AB ülkelerinin ortak bir aşı politikası izlemeyi değerlendirdiği belirtilirken, Rusya'nın geliştirdiği Sputnik V aşısına onay veren 60. ülke dünyanın aşı fabrikası olarak da bilinen Hindistan oldu.

Erdoğan: İlk iki hafta kısmi kapanmaya geçiyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ramazan ayının ilk iki haftasında kısmi kapanma uygulamasına geçileceğini açıkladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, kabine toplantısının ardından yaptığı açıklamada, Ramazan ayının ilk iki haftasında tedbirleri biraz daha sıkılaştırarak kısmi kapanma uygulamasına geçileceğini açıkladı.

İki haftalık dönemde hedeflenen iyileşme olmazsa daha sert uygulamalara geçileceğini belirten Erdoğan, **yeni tedbirleri** duyurdu:

Hafta içi **sokağa çıkma sınırlamasının** saatleri akşam **19.00** ve sabah **05.00** olarak güncellenmiştir.

Sokađa çıkma saatlerinde zorunlu haller dışında **şehirler arası seyahatlere** izin verilmeyecek.

65 yaş üstü ve 18 yaş altının şehir içi **toplu taşıma** araçlarını kullanma **sınırlamasını** yeniden getiriyoruz.

8. ve 12. sınıflar ile **okul öncesi eğitim kurumları** dışındaki tüm kademeler **uzaktan eğitimle** faaliyetlerini sürdürecektir.

Kamuda saat 16.00'da bitecek şekilde dönüşümlü ve **esnek mesai** yeniden yaygınlaştırılacak.

Hamileler ve kronik hastalığı olanlar ile 10 yaş altı çocuğu bulunan **kadın personel idari izinli** sayılacak.

Yeme içme hizmeti veren **kafe, kıraathane, lokal, çay bahçesi, spor salonu, benzeri mekanlar** faaliyetlerine **bayram sonuna kadar ara verecek.**

Konaklama tesisleri ile evlerde **toplu iftar ve benzeri organizasyonlar** gerçekleştirilemeyecek.

Lokanta ve benzeri işletmeler ramazan boyunca sadece belirlenen saatlerde **paket ve gel-al hizmetiyle** çalışmalarını yürütecektir.

Oteller, sadece kendi müşterileriyle **sınırlandırılmış şekilde hizmet verebilecek**, sahte rezervasyon ve benzeri hilelere göz yumulmayacak.

Düğün, nişan, kına, nikah, genel kurul ve toplantılar ile kapalı alanlarda yapılan etkinliklerin tamamı **bayram sonrasına kadar ertelendi.**

Erdoğan, konuyla ilgili diğer ayrıntıların İçişleri Bakanlığınca duyurulacağını ve kısıtlamaların yarın akşam saati itibariyle başlayacağını da belirtti.

"Biz AB tam üyelik hedefine hala bağlıyız"

Konuşmasında AB'ye tam üyelik hedefine ve bu çerçevedeki taahhütlere hala bağlı olduklarını belirten Erdoğan, "En başından beri AB'ye tam üyelik için gerekli şartları karşılayacak adımları birer birer attık. Demokratik ve ekonomik kriterler bakımından bizden sonra başvurduğu halde hızla birliğe üye yapılan ülkelerin çok önünde olduğumuz bir gerçektir. AB'den tek talebimiz üyeliği kabul edilen diğer ülkelerle aynı süreçlere ve uygulamalara tabi tutulmamızdır. Türkiye'nin demokrasi, insan hakları, hukuk devleti, ekonomide güven ve istikrar gibi hususlardaki gayretleri öncelikle kendi vatandaşlarının hak, özgürlük ve refah seviyesini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Bu süreci AB ile birlikte yürütürsek çok daha memnun kalırız. Aksi takdirde biz kendi vatandaşlarımız için en iyisi, en hayırlısı, en faydalısı neyse onu yapmayı zaten sürdüreceğiz" diye konuştu.

Türk Konseyi açıklaması

Önceki hafta Türk Konseyi devlet başkanları ile çevrim içi gerçekleştirdikleri zirvede, sağlıktan ticarete geniş bir yelpazede iş birliğini ilerletmenin yollarını aradıklarını anımsatan Erdoğan, "Konsey bünyesinde kurulan çok sayıda yapı ile üzerinde çalışılan vizyon belgesi, çok daha güçlü bir kurumsallaşma ihtiyacını ortaya koyuyor. Salgın şartlarının el vermesi halinde kasım ayında Türkiye'de ev sahipliği yapmayı planladığımız 8. Olağan Zirve'de bu doğrultuda somut adımları atacağız" açıklamasında bulundu.

"Rusya ile diyalog kanallarımız başarılı sonuçlara vesile oldu"

Geçen hafta cuma günü Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile turizmden Ukrayna krizine, Suriye'den Karabağ'a kadar pek çok konuyu ele aldıkları oldukça verimli bir telefon görüşmesini gerçekleştirdiklerini anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Rusya ile şartlar ne olursa olsun açık tuttuğumuz diyalog kanallarının, bölgemizdeki krizlerin tehlikeli boyutlara ulaşmadan önüne geçilmesi hususunda gerçekten başarılı sonuçlara vesile olduğuna inanıyorum. Bu güçlü, etkin ve yapıcı diplomasi iş birliğinin bölgemizdeki ve dünyadaki bir çok sorunun çözümü için de iyi bir örnek teşkil ettiğini düşünüyorum." ifadelerini kullandı.

"Ukrayna ile STA imzalama hususunda mutabık kaldık"

Cumartesi günü de Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy'yi Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey Toplantısı vesilesiyle İstanbul'da ağırladıklarını hatırlatan Erdoğan, şöyle devam etti: "Sayın Zelenskiy ve heyetiyle Rusya ile aralarında tırmanan Donbass krizi başta olmak üzere ikili ve bölgesel pek çok meseleyi değerlendirdik. Kırım konusundaki ortak hassasiyetimizi bir kez daha paylaştığımız bu görüşmede, iki ülke arasındaki serbest ticaret anlaşmasını da bir an önce imzalama hususunda mutabık kaldık."

"Fabrikalar gece gündüz çalışıyor"

Konuşmasında ekonomideki gelişmelere de değinerek, üretim tarafında işlerin iyi gittiğini ifade eden Erdoğan, "İhracatımız er ay rekorlar kırarak artarken fabrikalarımız mal yetiştirmek için gece gündüz çalışıyor. Organize sanayi bölgelerimiz başta olmak üzere tüm üretim merkezlerinde gözle görülür bir hareketlilik var. Taleplere yetişebilmek için sürekli yeni yatırımlar, kapasite genişletmeler, ilave istihdamlar yapılıyor. Üreticilerimizin yeni makine tedarikindeki lojistikleri, hammadde ve ara malındaki küresel sıkıntılar olmasa çok daha büyük atılımlar gerçekleştireceklerini biliyoruz. Türkiye'nin reel ekonomik durumunu asla yansıtmayan finansal dalgalanmaların üstesinden gelecek tedbirlerimizi kararlılıkla uyguluyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Hizmet sektöründe yaşanan sıkıntıları yakından takip ettiklerini belirten Erdoğan, "algı tedbirleri sebebiyle faaliyetlerini ara vermek veya sınırlandırmak zorunda kalan esnaflarımızı pek çok başlık altında destekliyoruz. Bugüne kadar sadece Sosyal Koruma Kalkanı başlığı altında verdiğimiz karşılıksız desteklerin tutarı, 60 milyar lirayı aşmıştır" dedi.

Kamudaki sınırlı istihdam yerine özel sektördeki çok daha geniş çalışma alanlarına yönelen gençlere verdikleri destekleri artırdıklarını bildiren Erdoğan, "Son olarak başlattığımız bir projeye belirli şartlara sahip özel sektör kuruluşlarında istihdam edilecek her kişi için 100 bin lira kredi imkanı getirdik. Kamunun ve belediyelerin yürüttüğü projeler için de genç istihdamını zorunlu kılıyoruz. Gençlik ve Spor Bakanlığımız bu yıl sözleşmeli ve işçi kadrosunda toplam 8 bin 121 kişiyi istihdam edecektir" diye konuştu.

Rusya Türkiye kararının sebebini açıkladı

Rusya'nın Türkiye'ye uçuşları durdurma kararına ilişkin açıklamalarda bulunan Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, kararın Türkiye'de korona virüs vakalarının keskin biçimde artması nedeniyle aldığını belirtti.

Sputnik'te yer alan habere göre; günlük basın toplantısında açıklamalarda bulunan Peskov'a Rusya'nın Türkiye ile havayolu ulaşımını kısıtlama kararının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ukrayna'ya verdiği destekle ilişkili olup olmadığı, bu kararda siyasi arka plan bulunup bulunmadığı soruldu.

Peskov, "Hayır. Bu durum, tamamen epidemiyolojik bir nitelik taşıyor. Karar, Türkiye'deki vakaların oldukça keskin bir artmasıyla ilişkili" diye yanıt verdi.

Peskov, daha önce ofisi dışındaki programlara katılmamayı tercih eden Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Engels ziyaretinin gazeteciler tarafından 'pandeminin bittiği' şeklinde yorumlanmasına da açıklık getirdi.

Peskov, "Birincisi pandemi bitmedi ve burada yorum çıkarılması gereken bir durum yok. Maske dönemi sona ermedi, pandemi devam ediyor. Rusya'daki durum komşu ülkelere göre daha iyi ancak pandeminin bittiğini söylemek yanlış olur. Maalesef komşu ülkelerde, Avrupa ülkelerinde, Türkiye'de çok tehlikeli bir tırmanış var" ifadelerini kullandı.

Rusya Başbakan Yardımcısı Tatyana Golikova, Korona virüsle Mücadele Merkezi'nin Türkiye ile havayolu ulaşımının 15 Nisan tarihinden 1 Haziran'a kadar sınırlandırılmasına karar verdiğini açıklamıştı.

Golikova, Rusya vatandaşlarının sağlığını korumanın bir öncelik olduğunu belirterek, tur operatörlerine Türkiye tur satışlarına ara vermelerinin önerildiğini de söylemişti.

Rusya'dan ordusuna 'hazır ol' emri!

Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, 2 Rus askeri birliği ile 3 hava indirme birliğinin ülkesinin batıdaki sınırlarına konuşlandırıldığını bildirdi.

Rusya'dan 'tehdit' gibi adım

Rusya Savunma Bakanı Şoygu, Rusya'nın Severomorsk kentinde yetkililerle yaptığı toplantıda, ABD ve NATO'nun askeri eylemleri ile ilgili açıklamalarda bulundu. ABD ve NATO'nun Rusya'ya karşı tehdit içeren askeri eylemlerde bulunduğunu belirten Şoygu, "Amerikan askeri birlikleri, Kuzey Amerika'daki bölgelerden Atlantik üzerinden Avrupa'ya sevk ediliyor. Askeri birliklerin Avrupa'da Rusya sınırlarına doğru hareketliliği devam ediyor. Birliklerin büyük kısmı Karadeniz ve Baltık bölgesinde bulunuyor." dedi.

Şoygu, ABD ve NATO'ya ait 40 bin asker ve 15 bin askeri teçhizatın Rusya sınırlarına yakın bölgelerde konuşlandırılmasının beklendiğini kaydetti.

ABD'nin Rusya sınırlarında keşif çalışmalarını ve Arktika'da askeri kapasitesini artırdığına da dikkati çeken Şoygu, Rusya'nın buna karşı gerekli önlemler aldığını belirtti.

Şoygu, "Kış dönemindeki eğitim ve denetim organizasyonları çerçevesinde Batı ve Güney askeri bölgelerindeki birliklerin savaşa hazırlık durumuna ilişkin ani denetimler yapıldı. Üç hafta içinde 2 askeri birlik ve 3 hava indirme birliği, askeri eğitimlerin yapıldığı Rusya'nın batı sınırlarına başarıyla konuşlandırıldı." ifadesini kullandı.

14.04.2021

Söz konusu birliklerin tatbikatlarda yer aldığı ve savaşa hazır olduğunu vurgulayan Şoygu, Rus Kuzey Filosu'nun, Arktika'daki tehditlere karşı koyma kapasitesinin artırılması yönünde çalışmalarını sürdürdüklerini belirtti.

Şoygu, Rus ordusundaki tüm denetim organizasyonlarını iki hafta içinde sonlandırmayı planladıklarını ifade etti.

Rusya Savunma Bakanı Şoygu, 6 Nisan'da Rus askeri güçlerinin savaşa hazırlık durumuna ilişkin denetimlere başladıklarını ve ülkenin çeşitli bölgelerinde poligonlarda taktik tatbikatların yapılacağını duyurmuştu.

Söz konusu eğitim planı kapsamında, nisanda 4 bin 48 askeri tatbikatın yapılacağı belirtilmişti. Rusya'nın Hazar Denizi'ndeki filoya ait 15 savaş gemisini Rus askeri güçlerinin denetimleri çerçevesinde Karadeniz'e gönderdiği bildirilmişti.

Ukrayna Genelkurmay Başkanı Ruslan Homçak, 30 Mart'ta mecliste yaptığı konuşmada, Rus Silahlı Kuvvetlerinin askeri tatbikat bahanesiyle Ukrayna sınırları yakınlarına birlik sevkiyatı yaptığını açıklamıştı.

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov da Rusya'nın kendi toprakları içinde silahlı kuvvetlerini kendi takdirine bağlı olarak hareket ettirdiğini ve bunun hiç kimse için tehdit içermediğini ifade etmişti.

Ukrayna'nın doğusundaki Donbas bölgesinde, sözde bağımsızlığını ilan eden Rusya yanlısı ayrılıkçılar ile Kiev yönetimi arasında 2014'ten bu yana çatışmalar devam ediyor.

Hobi bahçelerini yıkmak neyi çözecek?

Ali Ekber YILDIRIM

14 Nisan 2021 Çarşamba

İktidar, muhalefet, medyanın büyük bölümü görmezden gelse de Türkiye'nin hobi bahçeleri ile ilgili önemli bir sorunu var. Binlerce kişi "her gün evim yıkılacak mı?" diye endişeyle bekliyor.

Birçok yerde hobi bahçesi sahiplerine yüklü miktarda cezalar kesildi. Ankara Sincan'da, İzmir Menderes'te bazı hobi bahçesi sahiplerine yıkım için tebligatlar yapıldı. İzmir'de mahkeme kararı ile yıkımın durdurulduğu ifade edilirken, Sincan'daki bahçe sahipleri yıkım için gelen dozerlerin önüne geçerek, "kendi evimizi kendimiz yıkacağız" diyerek bir hafta süre istediler.

Hobi bahçeleri ile ilgili sorun nereden kaynaklanıyor? Bu evlere, bahçelere kim izin verdi? Önce yapılmasına göz yumulan şimdi de yıkılmak istenen hobi bahçelerinin bulunduğu alanlarda tekrar tarım yapılabilir mi? Tarım yapılacaksa kim yapacak? Ayrıntılarına bakalım:

Yasalar hiçe sayılarak yapılaşmaya izin verilmiş

1- Hobi bahçeciliğinin başlangıcı 1980'li yıllara kadar dayanıyor. Yoğunlaşma 2000'li yıllarda yaşandı. Kronavirüsle birlikte müstakil evde yaşamak, yasaklardan, kısıtlamalardan, risklerden uzak olma isteği hobi bahçeciliğine talebi artırdı.

2- Doğrudan hobi bahçeciliğini ilgilendiren bir yasal düzenleme yok. Hobi bahçeciliğinde bir standart, kural da yok. Tek tip yapılan bahçeler, yapılar da var. Havuzlu villa benzeri olanları da, Prefabrik, derme çatma kulübe gibi olanları da var. Betonarme normal konut olarak yapılan da. Bir dönüm arazide 300-500 metrekare olarak konumlandırılanlar da var, 200 metrekare alan içinde 60-70 metrekare yapıya sahip olanlar da var. Hobi bahçesi olarak kullanılan ama üzerinde herhangi bir bina, inşaat, kulübe, yapı olmayanlar da var.

3- Kurulan hobi bahçelerinin çok büyük bölümü tarım arazisi üzerinde. Yani daha önce tarımsal üretim yapılan araziler çiftçiden satın alınarak parça parça hobi bahçesine dönüştürülerek satılmış. Tarım arazileri yağmalanmış. Çiftçi üretim yapmakta zorlandığı için ona biraz yüksek para önerene tarlasını satmış. Bu iş için kooperatifler kurulmuş. Emlak şirketleri devreye girmiş. Bazı köylerde muhtarlar emlak komisyoncusu gibi arazileri pazarlamış. Noter kanalıyla satışlar yapılmış. Hobi bahçelerinin bulunduğu alanlar tapuda hala tarım arazisi görünüyor.

4- Yasalara göre bazı küçük istisnalar dışında tarım arazisine konut, inşaat yapımı yasak. Bu nedenle hobi bahçelerinin çok büyük bölümü yasadışı, kaçak yapılar. Tarım alanlarına yapı izni verilmediği için çıkarılan imar barışından yararlanmaları da aslında yasal değil.

Hobi bahçesi sahipleri ne diyor?

5- Hobi bahçesi satın alanlar yazlık, villa alacak kadar zengin değil, şehirde yaşayan, küçük birikimleri ve banka kredisi desteği ile hobi bahçesi alacak orta gelir düzeyindeki insanlar. Bir anlamda elindekini avucundakini vererek bir ayağım toprakta olsun diye hobi bahçesi satın almışlar.

6- Bahçe sahipleri, kendilerinin de tarım yaptığını, çocuklarının toprağı, bitkiyi üretimi öğrendiğini belki çiftçilik yapabileceğini, kaybolan mahalle kültürü ve dayanışmayı yeniden oluşturduklarını, buradaki üretimle aile bütçesine katkı sağladıklarını söylüyor. Sonra da ekliyorlar: "Bizim evimiz yıkılmasın, ama yenisine de izin verilmesin."

7- Belediyeler açısından bakıldığında, bazı belediyeler hobi bahçelerinin kurulmasına öncülük etmiş, bazılarının kendi hobi bahçeleri var. Yıllık kiraya verenler var. Fakat, 4 Kasım 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7255 Sayılı Torba Yasa ile belediyelerin ve özel idarelerin kendi sınırları içerisinde tarım arazisine kurulan hobi bahçelerini yıkmaları emrediliyor. Yasa çok açık, belediyeler veya özel idareler yıkmazsa, Tarım ve Orman Bakanlığı bu bahçeleri yıkacak ve masrafların yüzde 100 fazlasını belediyeden veya özel idareden tahsil edecek. Ödemezlerse ödeneklerinden kesilecek.

Yıkılan bahçelerin yerinde tarım yapılabilir mi?

8- Torba Yasa'ya göre, hobi bahçeleri yıkıldıktan sonra buldukları alanlar yine eskisi gibi tarımsal üretime kazandırılacak. Yani buralarda tarımsal üretim yapılacak. Bu üretimi kim yapacak? Tarlasını satan çiftçi çağrılarak tarlasını satın alması sağlanarak zorla üretim mi yaptırılacak? Araziyi satın alan kooperatif veya emlak şirketi mi tarım yapacak? Yoksa hobi bahçelerinin sahipleri mi tarım yapacak?

9- En başından beri bu tarım arazilerini satın alanlar, bölünmesine, üzerine yapı yapılmasına göz yuman kişi ve kurumlara en ağır cezalar verilmeliydi. Onlara kimse dokunmuyor, fatura bahçeyi satın alanlara kesiliyor. Bu alanların tekrar eski haline

getirilmesi zor. Eski haline getirilse bile tarım yapılması zor. İzmir Menderes'te yüzbinlerce mandalina ve diğer meyve ağaçları kesildi. Bunlar nasıl eski haline getirilecek?

10- Masa başında hazırlanan ve bir adım sonrası düşünülmeden çıkarılan yasa, sorunu çözmekten uzak. Sahada ve her il ve ilçede kendi koşullarına göre çözüm bulunabilir.

Özetle, devlet, hükümet, yerel yönetimler kimse görevini yapmıyor. Çiftçi tarımdan para kazanamadığı için üretim yaptığı tarlasını, arazisini satmak zorunda bırakılıyor. Emlak şirketleri, rant peşinde olanlar bu durumdan faydalanarak tarım arazilerini alıp parçalıyor ve hobi bahçesi yaparak satıyor ve para kazanıyor. Hobi bahçesini satın alanlar da bu işin faturasını ödüyor. Böyle bir adalet var mı?

Hobi bahçesi sahibinin anlattıkları

Her gün çok sayıda okurumuz telefon ediyor, mesaj yazıyor. Günümün bir bölümü hobi bahçesi sahiplerini dinlemekle geçiyor. Bu hafta Ankara'dan arayan bir okurumuz yaşadıklarını anlattı. Özetleyerek paylaşıyorum:

"Ben 2018 yılında hobi bahçesini aldım. Bizim kooperatifte 92 ev var. Hepsi tek tip yapıldı. Burası daha önce tarım arazisiydi. Şimdi de tarım yapılıyor. Yanımızda tarlalarda arpa buğday eken çiftçiler var. Biz de tarım yapıyoruz. Benim bahçemde 90 ağaç var. Sebze alanımız var. Karpuz, domates, fasulye, biber, her şey yetiştiriliyor. Tarımı sadece çiftçi yapar, şirketler yapar diye bir kural mı var? İlle de buğday arpa mı ekmemiz lazım. Biz aldığımız bahçenin yüzde 15'ine ev yapmışız. Kalanında tarım yapıyoruz.

Deniliyor ki bu evler yıkılacak ve yeniden tarıma kazandırılacak. Toprağın altı borularla dolu nasıl tarım yapılacak? Bu evler yapılırken hiç kimse fark etmedi mi? Neden kimse müdahale etmedi? Yapılırken neden yıkmadılar, neden beklediler. Adam tarlayı satın alırken tapuya gidiyor. Arazi bir yapı şirketine satılıyor. Tapuda buna müdahale edilmiyor. En azından şerh konulabilir, "burası tarım arazisi ve yapı yapılamaz" diye. Arazi satın alındıktan sonra parçalanıyor. Belediyeye neden bildirim yapılmıyor? Belediye de tarım arazileri parçalanırken hiç ses çıkarmıyor.

Kooperatif kurulurken Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan izin alınıyor. Onlar da "siz kooperatif olarak nerede yapı yapacaksınız, yapacağınız alan tarım arazisi" diye hiçbir uyarıda bulunmadan izin veriyor.

Kooperatif araziye aldıktan sonra yapı işine başlıyor şantiye elektriği alıyor. Yine kimse "burada şantiye olmaz burası tarla" demiyor. Biz hala şantiye elektriği kullanıyoruz.

İmar Yasası'na göre gelip mühürleyebilirlerdi. Bu da yapılmadı. Encümen kararı ile ceza yazılıyor. Burada 15 bin lira ceza kesilen hobi bahçe sahipleri var.

14.04.2021

Biz 2018'de evi aldık. 2017'de imar barışını düzenleyen yasa çıkmıştı. İmar Barışı ne için yapılır? İmarlı bir yere kaçak yapı yaparsanız bununla ilgili af çıkarılıyor. Hobi bahçeleri tarım arazisine yapılmış. Zaten imar yasağı. İmar yasağı olan yere imar barışı nasıl uygulanacak? İmar yasağı olan yere imar barışı olmaz. Bu nedenle başvurmadık. Tarım Bakanlığı da imar barışına karşı.

Geldiğimiz noktada bize deniliyor ki, hobi bahçenizi yıkacağız. Bizim hiç bir suçumuz yok. Bu bahçeler yapılırken kimse ses çıkarmamış, yasalar uygulanmamış şimdi cezası bize kesiliyor.

Sabredin, sanayi üretimi nisanda yüzde 50 artacak!

Alaattin AKTAŞ

14 Nisan 2021 Çarşamba

✓ **11 Haziran "Sanayi Üretimi Bayramı" ilan edilebilir! Çünkü o gün sanayi üretiminde yüzde 50 dolayında artış olduğu açıklanacak.**

✓ **Sanayi üretimi iki ayda yüzde 6.5 arttı; yıllıklandırılmış artış da aynı oranda. Bu koşullarda bu artış iyi bile.**

✓ **Sanayici önünü görmeden, faiz ve kurun ne olacağını bilmeden yol almaya çalışıyor. Örneğin Merkez Bankası'nın yarın faizde ne karar alacağını öngörmek mümkün mü?**

Şunun şurasında iki ay sonra ekonominin nasıl şaha kalkmanın ötesine geçtiğini, sanayi üretiminin nasıl tırmanıp gittiğini göreceğiz. İki ay sabır!

Arşimet ta milattan önce "Bana dayanacak bir yer gösterin, dünyayı yerinden oynatayım" demiş, bir dayanak noktası aramış ya... Bizimki de o hesap. Ama bizim elimiz güçlü, çünkü dayanak noktamız var!

Geçen yılın nisan ve mayıs aylarındaki perişanlığı biliyoruz. O perişanlıkla kıyaslanacak normal bile olağanüstü görünecek.

TÜİK dün şubat ayının sanayi üretimi gerçekleşmesini açıkladı. Şubattaki üretim, takvim etkisinden arındırılmamış ham endekse göre geçen yılın yüzde 5.7 üstünde gerçekleşti. Ocaktaki üretim artışının oranı da yüzde 7.4 düzeyindeydi.

Takvim etkisinden arındırılmış üretim artışı ise ocakta yüzde 11.3, şubatta yüzde 8.8 arttı.

14.04.2021

Takvim etkisinden arındırılmış endeksin “sanayideki performansı”, arındırılmamış endeksin ise “gerçek üretim düzeyini” gösterdiğini vurgulayıp bizim arındırılmamış endeks verilerini kullanmayı tercih ettiğimizi bir kez daha belirtelim.

Üretim normal seyrine döndü

Sanayi üretiminin herhangi bir dönemde ne kadar arttığı ya da azaldığı kadar üretimin düzeyine ve uzun dönemdeki seyrine de bakmak gerekiyor.

Sanayi üretim endeksi 2015 yılı 100 kabul edilerek oluşturuluyor. İşte 2015 yılı ortalaması 100 olan endeks bu yıl ocakta 116.7, şubatta 117.7 düzeyinde gerçekleşti. Yaklaşık altı yılda sağladığımız üretim artışı topu topu yüzde 16-17 düzeyinde. Yani yıllık üretim artışı ortalama yüzde 2.5 dolayında bulunuyor.

Herhalde hiç kimse yılda yüzde 3’ü bile bulmayan sanayi üretimi artışının normal olduğunu söylemeyecektir.

Üretim düzeyine de bakmak gerektiğini belirttik ve ocak ve şubat aylarındaki üretim düzeyini, yani endeksi verdik. İşte bu endeksler bize nisan ayıyla birlikte olağanüstü bir üretim artışı sağlanacağını gösteriyor.

Çünkü geçen yılın nisan ve mayıs aylarındaki çöküntüyü biliyoruz. Sanayi üretim endeksi geçen yıl nisanda 78.2, mayısta 84.1 düzeyine kadar inmişti. Bu yılın nisan ve mayısındaki endeks, şubattaki 117.7 düzeyinde gerçekleşse bile bu aylarda sırasıyla 51 ve yüzde 40’lık üretim artışları göreceğiz.

TÜİK dün şubat verilerini açıkladı. Mayısta mart verisi, haziran ve temmuzda da nisan ve mayıs verileri açıklanacak.

11 Haziran’ı bir kenara not edin! TÜİK nisan sanayi üretimi verisini açıkladığında muhtemelen yüzde 50 dolayında, hatta belki daha da fazla bir üretim artışı göreceğiz.

İster misiniz o günü sanayi üretimi bayramı ilan edelim!

YILLIKLANDIRILMIŞ ÜRETİM ARTIŞI YÜZDE 6.5

Sanayi üretiminde aydan aya değişimlerin pek önemi yok. Örneğin geçen yıl nisan ve mayıstaki dramatik üretim düşüşleri... Bu düşüşlerin bir nedeni vardı. Malum, koronanın ilk etkisi, kısıtlamalar ve üretimin hızla gerilemesi...

Bu yıl da tersini göreceğiz ve üretimin rekor düzeyde arttığına tanık olacağız.

Ne geçen yılki düşüş gerçek durumu yansıtıyordu, ne bu yılki artış yansıtacak. Oranlar tabii ki doğru ama biz gerçek durumu bu oranlara bakarak görme şansına sahip değiliz.

14.04.2021

O yüzden bakmamız gereken daha uzun dönemler...

Bu da üretimi yıllık baza getirerek değerlendirmekten geçiyor.

Bunun yolu da belli. Son bir yıldaki üretim, önceki bir yıldaki üretime göre nasıl değişmiş...

TÜİK verilerine göre şubat ayı itibarıyla son bir yıldaki takvim etkisinden arındırılmamış sanayi üretim endeksi, aynı şekilde hesaplanan önceki bir yıldaki endekse göre yüzde 6.5 artmış durumda. Yani sanayi üretimindeki yıllıklandırılmış artış yüzde 6.5 düzeyinde.

2020 şubatındaki yıllıklandırılmış üretim artışının yüzde 9.4 düzeyinde olduğunu da belirtelim.

SANAYİCİ GÜNÜ KURTARMAYA ÇALIŞIYOR

İki temel göstergelyi durağan hale getiremeden sanayi üretiminde bir ileri gider, iki geriler, ardından üç adım birden atar, sonra aylarca yerimizde sayar; ertesi günün ne getireceğini bilemeden debelenir dururuz.

Durağan ve öngörülebilir hale getirmemiz gereken o göstergeler Türk parasının değeri, yani kur ve faiz oranıdır.

Ama kabul edelim ki bu göstergeleri oynak yapabilme konusunda kimse elimize su dökemez. Çok nadiren de olsa kimi dönemlerde, “Bu sefer galiba oluyor, her şey yoluna giriyor” derken öyle bir adım atıyoruz ki, o güne kadar fedakarlıkla elde edilen kazanımları da bir anda yitiriyoruz.

Şimdi yine böyle bir dönemdeyiz...

Merkez Bankası'nın yarın faiz konusunda nasıl bir adım atacağını öngörmek mümkün mü? Tahminden söz etmiyorum, öngörmeden söz ediyorum, mümkün mü?

Peki faizin yarın ya da bir sonraki toplantıda ne olacağını bilmeden dövizin yönünü öngörmek mümkün mü?

Sanayicinin adeta el yordamıyla bu kadar üretim yapması bile başarı...

“Merkez Bankası ne yapa(maya)cak?”

Emre ALKİN

14 Nisan 2021 Çarşamba

En baştan söyleyeyim. Her ne kadar faizleri indirmek istese de, yeni başkan pas geçecek. Başka çaresi yok. Yoksa gelir gelmez söyledikleriyle çelişir. Bu da Merkez Bankası'nın itibarına büyük zarar verir.

Tabii şunu da diyebilirsiniz: "Merkez Bankası'nın itibarı kaldı mı?". Açıkçası böyle bir söze katılmam. Cumhuriyetimizin kilometre taşlarından olan TCMB,

saygın bir kurumdur. Tarihi vardır, siyasetin rüzgârlarında etkilenir ama her şeye rağmen sistemin güvencesidir.

Daha önce ne söylemişlerse fark etmez, TCMB Başkanlığı koltuğuna oturan durumun farkına varır ve ciddileşir. O zamana kadar meslekte yapılan hatalar varsa da fark etmez. Merkez Bankası farklı bir yerdir. O hatalar bir daha zor tekrarlanır. Dolayısıyla "kazın ayağı öyle değil" dediğimiz bir ruh hali hakim olur.

"Taç giyen baş ağırlaşır..."

Bunları neden söylüyorum? Çünkü Naci Ağbal hariç neredeyse atanan tüm Merkez Bankası başkanları, siyasetin ya da diplomasinin yan etkilerini bertaraf etmek veya topluma içi boş vaatler vermek gibi bir yola saptılar. Ne yazık ki, bu kişilerin çoğu gayet güzel başlangıçlar yapmışlardı. Hatta uzmanlardan destek de gördüler. Yorumlar gayet olumlu iken, ard arda yapılan yanlışlar karşısında seslendirilen uyarıları maalesef dikkate almadılar. Misal, 22 Ekim 2020 Merkez Bankası kararı gibi. Görevden almalar ve istifaların arkasından saygı duyulan isimler atanmasaydı, Türkiye büyük bir tehlike yaşayacaktı.

Özetle, Merkez Bankası'nın çaresi yok, şartlara göre en uygun olan neyse onu yapacak. Faizleri düşürmesi mümkün olmadığı için, ancak ve ancak pas geçebilir. Eğer ters bir karar alırsa, bundan sonra olacakları tamir etmek hiç kolay olmayacak.

Abdulkadir Selvi

Bildirideki kritik isimler belli oldu

14 Nisan 2021

Saygın bir hukukçu olan Av. Celal Ülgen, emekli amirallere, “Bu duyurunun TSK’da görev yapan başka kişilere bir ima anlamı taşıyıp taşımadığı sorulmuş” dedi.

104 emekli amiralin yayınladığı bildiri hakkında oluşan hassasiyetin en önemli nedenlerinden biri bu soruda yatıyor.

Yoksa kimse emekli amirallerin Montrö hakkında görüş açıklamasından rahatsız değil. Zaten Montrö konusunda ekranlarda 100 saat tartışma yaşandıysa bunun 80 saatinde emekli oramiraller konuştu. ‘Sarıklı amiral’ hakkında ise hem Milli Savunma Bakanlığı tarafından soruşturma açıldı hem de bu emekli amirallerin tepki göstermesine bir engel yoktu. Zaten bir kısmı sosyal medyadan rahatsızlıklarını dile getirdiler.

SORUŞTURMA ÖNEMLİ

Gözaltındaki emekli amirallerin denetimli serbestlik kapsamında tutuksuz yargılanması yerinde bir karar oldu. Balyoz sürecinde de isimler yurtdışında oldukları halde gelip, teslim oldular. Kaçma ya da delilleri yok etme tehlikesi yok. Tutuksuz yargılama esas olmalı. Tutuklama bir infaza dönüşmemeli.

Ama soruşturmanın titiz bir şekilde sürdürülmesi gerekiyor. Çünkü eğer bu bildiri konusunda gereken hassasiyet gösterilmese bugün yol olmuştu. Durumdan vazife çıkaranların bildirimleri art arda geliyordu. Yeni bir **Samet Kuşçu** olayına meydan vermemek gerekiyor. Çünkü onun bedeli ağır oluyor.

‘AÇIKLAMA YAPMALIYIZ’ DİYEN EMEKLİ AMİRAL

Emekli amirallerin bildiriyle ilgili önemli haberlere imza atan Hürriyet muhabiri **Mesut Hasan Benli**’nin haberinde **Ergun Mengi**, ilk olarak sarıklı amiralle ilgili haberler üzerine bir bildiri fikrinin oluştuğunu söylüyor. **“Büyüklerimizden emekli bir amiralin, ‘Bu konuda rahatsızlığımızı giderici bir açıklama yapmalıyız’”** dediğini ifade ediyor.

ÖDLEKLER OLMAMAK İÇİN

Mengi devam ediyor.

“Aradan geçen iki-üç günden sonra bir emekli amiral ‘WhatsApp’tan ne zaman açıklamada bulunacağız, Boğaziçi öğretim üyeleri kadar olmadık, hâlâ bir açıklama bekliyorum’ dedi. Yine iki-üç gün sonra bir emekli amiral açıklama yapılması gerektiğini, aksi takdirde tarihin bizi emekli amiraller değil ödleler olarak anacağını belirtti” diyor.

Bu tartışmalar emekli amirallerin bulunduğu “**ADMEK-2**” isimli WhatsApp grubunda yaşanıyor.

Ergun Mengi, emekli büyükelçilerin Montrö’yle ilgili bildirimlerini görünce kendilerinin de böyle bir duyuru yapabileceklerini konuşup, hazırlıklara başladıklarını ifade ediyor. Yukarıda yol olurdu dememin nedeni bu.

Sarıklı amiralle başlayıp, Montrö’yle devam eden bu süreç bir gece yarısı, “**Yüce Türk milleti!**” hitabıyla başlayıp, “**Aksi halde**” diye devam eden, darbe çağrışımı yapan bir bildiriye neden oldu.

SON ANDA EKLENEN İFADE

Emekli amirallerin sorgusu ilginç bilgilere ulaşmamızı sağladı. Emekli amiral **Semih Çetin**’in “**Bu bir darbe metnidir’ diye üzerlerinde durdukları birkaç husus var, onlar da son iki saat içerisinde metne dahil edilmiş**” dediği noktalardan biri de, “**Yüce Türk milleti**” hitabıydı. Semih Çetin, kendisine gönderilen metinde, “**Yüce Türk milleti**” ifadesinin yer almadığını, sonradan eklendiğini söylemişti. Bildiriye “**Yüce Türk milleti**” ifadesini, emekli tuğamiral **İlker Güven**’in eklediği ortaya çıktı.

İŞTE O İSİM

Şimdi başa döneceğim. Bildiriye kaleme alan **Ergun Mengi**, açıklama yapılmasını ilk olarak öneren, “**büyüklerimizden bir emekli amiral**” dediği kişinin ismini de veriyor. Emekli büyükelçilerin bildirisinden sonra “**Işık Biren’i aradım, böyle bir duyuruyu hazırlayayım mı, diye sordum. Bana, ‘yapabilirsin’ dedi**” diyor.

DARBELERİN ETKİSİ

Işık Biren 1933 doğumlu, 88 yaşında bir emekli koramiral. 1980-82 yılları arasında yani 12 Eylül’ün en güçlü olduğu dönemde, “**Milli Güvenlik Konseyi Koordinatörü Komisyonları Başkanlığı**” yapmış... Bunları neden yazıyorum? Çünkü bir gözlemim vardır. Darbe dönemlerinde görev üstlenen askerler, o virüsü kapıyor. **Çevik Bir** de 12 Eylül’ün Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Komutanı değil miydi?

İDDİANAME ÖNEMLİ

Bir şey soracağım. Bildirinin yazılmasını ilk olarak öneren **Işık Biren** ile bildirinin başına “**Yüce Türk milleti**” ifadesini ekleyen **İlker Güven** gözaltına alınan amiraller

arasında mıydı? Değildi. Peki soruşturma açılmasa bundan haberimiz olacak mıydı? Olmayacaktı.

Bakalım iddianamede neler ortaya çıkacak?

BU BAHANE NE?

Mesela ben, **Ergun Mengi**'nin, bildirin taslak metnini ADMEK-2 isimli grupta paylaşması için gönderdiği **Ali Yüksel Önel**'e yazdığı, "**Bildiride işlenen Montrö ile ilgili açıklamaların bahane**" olduğu yönündeki mesajının ne anlama geldiğini merak ettim. Soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı **Veysel Kaçmaz** da bu hususu önemli bulmuş olmalı ki, **Mengi**'yi tutuklanması talebiyle mahkemeye sevk etmişti. Hani Gezi sürecinde **Mehmet Ali**

Alabora, "**Mesele Gezi Parkı değil, sen hâlâ anlamadın mı arkadaş!**" demişti ya, öyle bir şey mi acaba?

HANDE FIRAT İYİLEŞİYOR

BU pandemi süreci bizi öyle bir hale getirdi ki, gazetede odalarımızın yan yana olduğu Hürriyet Ankara Temsilcisi Hande Fırat'ın, gözünden kaza geçirdiği haberini internet sitelerinden öğrendim. Üzuldüm. İçim sızladı. Önce bizim haberimizin olması ve yardımına koşmamız gerektiğini düşündüm. Ancak koronavirüs tehlikesi nedeniyle çalışma mekânlarımızdan ve mesai arkadaşlarımızdan uzak duruyoruz.

Hande Fırat benim Hürriyet'ten önce de tanıdığım değerli bir meslektaşım. Kendisiyle dün konuştum.

EV İÇİ KAZA

Hafta sonu bulaşık makinesine parlaticı koymak istemiş. Birleşik olan bulaşık makinası parlaticılarını ayırmaya çalışırken, parlaticıların patlaması sonucu bir anda büyük bir acı yaşamış. "**Gözlerimin içine cam kırıkları dolmuş gibi hissettim.**

Gözlerime batıyorlardı. Bir saat sonra gözlerim bulanık görmeye başladı.

Hemen hastaneye gittik" dedi. Hemen müdahale edilmiş. Serum ve kortizon

tedavisi uygulanmış. Gözleri 24 saat kapalı kalmış. "**Şimdi biraz daha iyiyim. Ama az da olsa cam kırıkları gibi gözlerime batmaya devam ediyor**" dedi.

Hızla iyileşen **Hande Fırat**'ın en kısa sürede sağlığına kavuşup, yazılarına ve CNN-Türk'teki "**Gece Görüşü**" programına dönmesini bekliyorum.

İşsizliği hülle de kurtarmadı

Esfender KORKMAZ

14 Nisan 2021

Türkiye İstatistik Kurumu Ocak 2021'den itibaren işsizlik verilerini "**Uluslararası Çalışma Örgütü ve AB İstatistik Ofisi kararları doğrultusunda**" açıklamaya başladı. Aslında TÜİK, yeni uygulamaya açıkladığı tarihten önce başladı. İşine geldi. Çünkü TÜİK klasik işsizlik oranı dışında işsizliği kabul etmiyor. Yeni uygulama ile Şubat 2021 açıklanan işsizlik verileri;

Klasik işsizlik oranı yüzde 13.4 oldu. TÜİK işsizleri "*Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.*" şeklinde açıklıyor.

Söz gelimi 18 yaşına yeni giren, eğer dört hafta içinde İş Bulma Kurumu'na başvurmamış ise, o genç işsiz değildir! Türkiye şartlarına ne kadar uyar?

Klasik işsiz sayısına "**zamana bağlı eksik istihdam**" da eklenerek bulunan işsizlik oranı yüzde 19,8 oldu.

Zamana bağlı eksik istihdam, "*bir işi olan, ancak haftada fiili olarak kırk saatten az çalışmış ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışma isteğinde bulunan*"ları gösteriyor.

İşsizliğin yüksek olduğu Türkiye şartlarında zamana bağlı işsizliği hesap etmek lükstür.

İşsiz sayısı ve potansiyel iş gücü toplamının oranı yüzde 22,5 oldu.

TÜİK potansiyel iş gücünü "*Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler*" olarak tarif ediyor.

2020 yılında iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar, işsiz olarak açıklananlardan daha

14.04.2021

fazla olmuştu. Biz bu nedenle ilan edilen işsizleri ve iş aramayıp çalışmaya hazır olanların toplamını iş gücüne oranlayarak, fiili işsizlik oranını buluyorduk. 2020 yılı için ortalama olarak Fiili işsiz sayısı 8 milyon 832 bin; fiili işsizlik oranı da yüzde 21,6 olmuştu.

Bu durumda yeni uygulamaya göre, işsiz artı potansiyel iş gücü toplamı olarak açıklanan oran, bizim önceden fiili işsizlik oranı olarak hesapladığımız oranlara denk düşüyor.

TÜİK'in iş aramayıp çalışmaya hazır olanları, potansiyel iş gücü olarak göstermesi, fiili işsizlik gerçeğini değiştirmiyor. Zira eski ve yeni uygulamada TÜİK'in hesabı ile Avrupa Birliği'nin hesabı birbirine uyuyor. Ancak Avrupa Birliği'nde işsiz kalan, hemen iş bulma kurumlarına başvuruyor veya işsiz olduğunu ilan ediyor. Bu anlamda Avrupa gibi gelişmiş ülkelerde iş arayıp da yıllarca iş bulamamış ve umudu kırıldığı için iş aramaktan vazgeçmiş olanların sayısı çok düşüktür. Türkiye'de ise iş bulma organizasyonları etkin çalışmıyor. Daha önemlisi, işsiz kalanlar aile dayanışması içinde geçiniyor. Bazıları yakınları ve tanıdıkları yoluyla el altından iş arıyor. Yeditepe Üniversitesi ve MAK Danışmanlık'ın yaptığı anket çalışmasına göre, iş arayanların çoğunluğu İş Bulma Kurumu dışında arıyor.

Özet olarak; Türkiye ile Avrupa toplumlarının yapısı ve anlayışı farklıdır. İşsizlik hesabını Türkiye şartlarına göre yapmak gerekirdi.

Atıl iş gücü oranı yüzde 28,3 oldu. Bu oran atıl iş gücü, işsiz sayısı, zamana bağlı eksik istihdam ve potansiyel iş gücü toplamının oranını gösteriyor.

Atıl iş gücü oranı, bilimsel çalışmalarda bir anlamı olabilir, ancak pratikte istihdam sorununun çözümünde dikkate almamız gereken oran, işsiz sayısı ve potansiyel iş gücünden oluşan, yüzde 22,5 oranıdır. Bu oran şimdi dört kişiden birimizin işsiz olduğumuzu gösteriyor. Ama pandemide işçi çıkarma yasağı gerçek oranı gizliyor. Yasak kalkınca iki kişiden birimiz işsiz olacağız. Bu sürdürülemez bir işsizlik sorunudur.

14 Nisan 2021, Çarşamba
BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Devlet Bahçeli hem Cumhur İttifakı'nın hem de siyasi istikrarın sözcüsüdür

Bir siyaset gözlemcisi olarak her hafta salı günü "**Acaba MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, grup toplantısında bu defa nelere parmak basacak**" diye merakla beklemekteyim. Açıkçası şu anda mesleğinin hakkını verebilen ve en açık sözlü siyasetçi Devlet Bahçeli'dir. Kararlı tutumuyla 15 Temmuz darbe teşebbüsü şokunun atlatılmasında ve Cumhur İttifakı'nın sağlığının korunmasında çok önemli bir rol oynamıştır. MHP onun liderliğinde hem ülke yönetiminin hem de siyasi istikrarın korunmasında bir ana aktördür.

Açık sözlü

Devlet Bahçeli'nin en ilgi çekici yanlarından biri açık sözlülüğü ve düşüncelerini sansürsüz biçimde aktarabilmesidir. Bu açıdan baktığınızda CHP Genel Başkanı **Kılıçdaroğlu** da her fırsatta konuşuyor. Ama onun sözleri, Bahçeli'ninkiler kadar etkili değil. Üstelik Bahçeli, Kılıçdaroğlu'nun beyinsel yapısını çok ciddi biçimde tahlil ediyor.

Dünkü MHP Grup Toplantısı da bu söylediklerimin bir kez daha doğrulandığı bir platform niteliğindedir. İşte Bahçeli'nin konuşmasından bazı alıntılar yaparak ne demek istediğimi anlatayım:

Kılıçdaroğlu ve laçkalaşmak

"Kılıçdaroğlu'nun akli ve zihni melekeleri iyice laçkalaştı. İleri derecede su kaynatmaktadır. Katıldığı bir televizyon programında, yolda İP Başkanı'nı ters köşeye yatırıp 'Ortak görüş olursa cumhurbaşkanı adayı olurum' sözleriyle niyetini açık etmesi, kazanacağından şüphe duyulmaması gerektiğini söylemesi, zamanlama itibarıyla üzerinde durulması gereken bir beyanattır."

Küçük ortağız

(Akşener'in 'küçük ortak' sözlerine tepki) "Biz küçük ortaklıktan gocunmuyoruz. Kaldı ki milletvekili sayımızın 48 olduğunun da bilincindeyiz. Küçük diye hafife aldığı

14.04.2021

partimizi FETÖ kumandasıyla ele geçirmeye çalıştığını da unutmuş değiliz. Biz küçük olmasına küçüğüz ancak Rabbim hiçbir partiyi zilletin küsuratı yapmasın. Böylesi bir alçalmayı kimseye nasip etmesin."

Darbe bildirisi

"104 emekli amiralin servis ettiği darbe bildirisini haklı çıkarmaya, ifade özgürlüğü kisvesiyle maskeleyen çalışanlar, milli iradeye içten içe tahammülsüz olan vesayetçi çevrelerdir. 104 emekli amirale önce zevzek diyen, sonra durumu kurtarmaya çalışan iplikçi başı, mahalle aralarında dedikodu yapar gibi konuşmaktadır."

Hakkını veriyor

Her gün FETÖ'nün yeni bir örgütlenmesinin açığa çıktığı ve PKK terörüne karşı hâlâ müttefiklerimizin yanımızda yer almadığı bu ortamda, siyasetçilerden açık sözlü olmalarını bekliyoruz. **Devlet Bahçeli** bu beklentimize cevap veriyor.